

www.e-rara.ch

Tychonis Brahei ... vita

Gassendi, Pierre

Hagae-Comitum, 1655

ETH-Bibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-2568>

Elixiris Tychonis descriptio.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Non ego macresco : Neque, si mihi vera fatendum,
Terra fuit tantum digna tenere virum.

Nunc Tycho ipse suo speculans spatatur Olympo,
Atque ipsi specula est, quod fuit ante scopus.

Ergo si voti compos. jam despicit alto
Osorem, dicens : Nil tua dira moror.

Nil tua dira moror, Fortuna victor & ipse,
In terris posthac degere non cupio.

PAULUS JANUS Colding
Cimber.

Superest, ut liberem fidem circa memoratam Tychonis Epistolam de Confectione Elixiris ad Rudolphum Imperatorem. Tantò verò lubentius ipsam publicis juris facio, quantò optimus Wormius rectè divinavit, nullum fuisse ad nos exemplum delatum egregii illius *de aëre pestilenti corrigendo* Tractatus, in quem præclarus Bartholinus ipsam inferuerit. Quandò certè nullum reperire licuit in instructissimis Bibliothecis eximiorum Medicorum Riolani, Morei, Patini, Mentelii, ne quid de Thuana, & cæteris dicam; credere omninò par est nusquam apud nos aliquod exstare. Tacere interim non decet, quod ille in suis ad me literis habet, dum, *Credo, inquit, hoc ipsum Medicamentum, de quo tecum egit nobilissimus Dominus Retzius: Nam hoc nobis familiare, & in Pharmacopoliis nostris titulo ELIXIRIS TYCHONIS venditur. Ego creberrimè in morbis malignis usus sum, magno successu. Sudores potenter movet, malignitati resistit, &c.* En verò quid id rei sit.

Elixiris Tychonis Descriptio.

AD RUDOLPHUM IMPERATOREM.

*Augustissime, & Potentissime Imperator RUDOLPHE,
Domine clementissime.*

Descriptio Medicamenti, quod contra morbos Epidemicos passim nunc grassantes, Dei dono, efficax est, quale sacra Cæsarea Majestas tua clementissime per suum Capitaneum Brandeisensem à
me

me expetiit, in hunc modum, prout ipsemet adveni, & comprobavi, se habet.

Accipiatur primùm pro corpore, & fundamento, Theriacæ Venetæ optimæ, & veteris, aut potius Alexandrinæ, lib. una, cui in vitro oblongo, satisque capaci, superfundatur spiritus vini, è generoso vino, terna distillatione, & rectificatione moderato calore elicitus, ut extet supra Theriacam ad quantitatem palmæ; posteaque benè obturato vitro, ne spiritus exhalet, fiat digestio in tepido balneo per septimanam. Eâ peractâ, materia omnis, quæ in vitro est, filtretur per bibulam papyrum, ut separetur purum ab impuro, liquorque admodum rubicundus, & perlucidus, qui hac filtratione provenit, indatur cucurbitæ vitreæ, & supra posito alembico, cum suo recipiente, atque utrobique benè clausis de more vitris, fiat lenta distillatio in balneo mediocriter calido, nec æstuante; donec spiritus vini in receptaculum guttatim evocatus materiam, sive essentiam Theriacæ in fundo cucurbitæ, vitreæ instar mellis liquidi, colorem tamen ad subrusam nigredinè tendentem obtinentis, reliquerit. Spiritus autem ille vini Theriacalis per se in vitro benè clauso conservari poterit, & parùm manè, ubi lubuerit, de eo sumi, instar alterius aquæ vitæ: habet enim in se aliquid de volatili essentia Theriacæ, ideòque præservativi loco est, præsertim si ex oleo juniperi sulphurato, de quo mox dicemus, bis, vel ter ulterius in balneo exaltatus fuerit. Porro essentia illa Theriacæ, quæ in fundo remansit, sic efficacior reddenda. Sumatur Sulphuris è Cholcotare puro ter sublimati, & quarto ex Aloë, Myrrha, & Croco semel, leviter, sine adustione elevati, quarta pars libræ; huic superfundatur in cucurbita vitrea oblonga de oleo baccarum Juniperi, quod purum, & in balneo rectificatum est, tantum, ut superemineat quatuor digitis. Potest etiam addi oleum Succini in balneo ter rursus distillatum, & ab odoris vehementia liberatum, ut sit ejus quarta pars, respectu olei juniperini, estque sic melius: ponaturque benè clauso vitro, in fornace cinerum; ibi stet in tepida digestionè per quadriduum. Eliciet interim oleum juniperi è floribus illis sulphuris rubicundissimam tincturam, & optimam eorum essentiam in se attrahet. Fiat & hinc separatio filtratione, prout antea. De puro autem, & rubicundo liquore, qui papyrum bibulam transivit, addatur duodecima pars essentia Theriacæ priùs confectæ, ita ut hæc duode-

cim vicibus oleum illud juniperi sulphurifatum excedat: mox simul digerantur in tepenti balneo, violâ oblongâ benè obturatâ. Potest tamen iis priùs aliquid addi de extracto radicis Angelicæ, sale Absinthii puro, & essentia Carabis albi. His tribus simul mixtis, & pro decima sexta parte priori liquori junctis, posteaque, uti dictum, simul in digestionem collocatis, idque per octiduum.

Superaddere etiam conducit ante digestionem, de prius reservato spiritu vini Theriacali, tantum, ut tribus digitis superstet. Digestione hac peracta, fiet denuò separatio impuratum intrinsecarum per filtrationem supradictam, & spiritus additus separetur in balneo, lentissimo igne, donec materia in fundo remaneat, instar picis liquidæ, quæ ex Dei benignitate, præsens est remedium contra luem Epidemicam, octo, decem, vel duodecim guttis, pro ratione patientis, in aqua aliqua competenti; utpote Prunellæ, Angelicæ, aut Cardo-benedictæ, cochleari uno intrò assumpta; idque statim, ac morbus sentitur, antequàm per somnum virus cor occuparit, & postea sudore per aliquot horas, quò diutius, eò melius elicito. Si manè quolibet, jejuno stomacho de hac Medicina duæ, vel tres guttæ in vino Absinthiaco, vel quovis alio appropriato liquore assumantur, Præservativi eximii loco est.

Potest verò hæc ipsa Medicina, per se omni auro præstantior, adhuc magis exaltari, per additionem tincturæ corallorum, sapphiri, & hyacinthi, & margaritarum materiæ resolutæ, tum quoque auri potabilis, si modò verum, & genuinum, ac corrosivis rebus non inquinatum, & corruptum haberi possit; ita ut de singulis hisce scrupulus unus priùs confecto Medicamento adjungatur, misceaturque.

Quin & universalius ut hoc reddatur Medicamentum ad omnes morbos, qui per sudorem curari possunt, qualis fermè est tertia pars omnium eorum, qui humanum corpus infestant, sic procedendum.

Antimonium selectum in regulum purum, ter, vel quater reiterata sæcum abjectione, redigatur; posteaque confuso, & pulverisato regulo, per cucurbitam terream, ignem fortem sustinentem, ad latus dispositam, impellatur forti igne, & successivè adaucto, alcohol Antimoniale, in aliam cucurbitam terream recipientis loco appositam, donec totus fermè regulus Antimonii instar pulveris subtilissimi vas antepositum subierit. Hoc Antimonii Alcohol postea in vasculis quibusdam

rever-

reverberationi idoneis, & ignis vim perferentibus, benèque argillâ munitis, imponatur in reverberatorium clausum, ita ut flamma infrâ, ac suprâ transeat, ipsa autem vascula conclusa non attingat; fiat reverberatio successivè adaucta, per sex hebdomadas, donec Antimonium in pulverem album, vel subflavum redactum quodammodo fixum evadat.

Hic pulvis Antimonii, etiam in aliqua copia assumptus, non purgat, nec quidpiam corpus molestat; sed solummodo sudorem moderatum, nec debilitantem ciet.

De quasi priùs præparata Medicinæ parum immisceatur, multò adhuc præstantior, & efficacior ad omnes morbos Epidemicos redditur: & insuper Febres quascúmque ritè administrata curat, obstructionesque aperit.

Atque hæc de Medicina Epidemica, quàm Cæsareæ tuæ Majestati, prout clementissimè voluit, humillimè, & fideliter consignavi, & ut secretam habeat, sibi que soli reservet, demissè peto. Mitto verò nonnihil de eadem, quatenus hanc juxta priorem descriptionis partem absolvere licuit, quæ etiam valida est, atque, Deo dante, in talibus morbis præfens remedium exhibet.

Estque hæc purior, & præstantior eâ, quam Cæs. Majestas tua à suo Capiteo per me etiam paratam habuit.

Hanc ut Cæs. Majestas tua clementi animo accipere, donec plura ejuscemodi, & majora in ejus gratiam parare oportunitas dederit, non dedignetur, subjectissimè oro. Deus Optimus Maximus Cæs. tuam Majestatem ab omni malo tueatur. Data ex Arce Cæsareæ tuæ Majestatis Benachia, die 7. Septembris anni 99.

TYCHO BRAHE.

CÆterum, isthæc ad Rudolph. Imperatorem Epistola admonet me, ut atexam aliam, quam ad eundem Tycho Wandesburgo dedit, sub initium anni 1598. ut esset Præfationis loco ad Catalogum mille Affixarum, quem tunc ipsi, ac unâ alia quædam adjuncta nuncupavit. Ipsa est, cujus pagina 149. facta mentio est, cujusque est etiam, cum argumento tum ipsius, tum Catalogi, tum Tabularum, explicationisque ipsi adjunctarum relata conclusio. Dixi quoque il-

leic eam me desumpsisse, cum cæteris, ex ipsissimo Manuscripto exemplo, quod Tycho ad Principem illustrem Wolfgangum Theodoricum Salisburgensem Archiepiscopum misit; nunc autem, ut eam heic adjiciam, duæ potissimum faciunt causæ. Una est, quòd, tametsi varia illius exempla missa hùc illùc fuerint (& meminit sanè Maginus exempli ad se missi, ut superiùs attigimus) nemo tamen hæctenus fuerit, qui publiici juris ipsam fecerit; cùm intersit nihilominùs, ne ex tanto viro ullum monumentum consimile pereat. Altero, quòd hac occasione præoccupare, & subicere valeam, quod desiderari ex me posset, ob scrupulum ad paginam 152. & sequentem injectum, de discriminibus aliquot abs me adnotatis circa Longitudines, Latitudinesque Affixarum, inter Catalogum Præfationi adnexum, & Keplerinum illum insertum in Rudolphinas Tabulas, ac alium à Tychone insertum in Progymnasmatum librum primum. Ac ederem quidem, ut Keplerus fecit, Catalogum integrum; verùm, quia ille prælaboravit, interseruitque etiam, si quam deprehendit inter suum, &, non Progymnasticum modò, sed alios etiam, qui Longomontani, & Piferi fuere, discrepantiam; idcirco non est, cur actum agatur. Operæ-pretium solum est, qui iste ab illis discrepet, diligenter notare; cùm esse profectò, aut haberi deterioris notæ, quàm illi non debeat: utpote qui ex eadem Tychonis officina prodierit, cuique ipse sua subscripserit manu. Operæ, inquam, pretium; ut possint, qui rerum hujusmodi studiosi sunt, Tabularum marginibus adscribere discrimina, quibus deinceps, dum aliquam designatarum Stellarum usurpabunt ad calculum, admoneantur expendere ecquis ejus locus sit verior habendus.

Quamquam, juxta ea, quæ loco jam citato, præmonui, præmittam Stellas circiter viginti, in quibus differentia non est dimidio minuti major; ac proferam solum triginta, aut triginta tres, in quibus quæ occurrit, est notatu dignior. Admonui illeic obiter, esse in hoc Catalogo Stellas nonnullas, quæ alia ratione indigentur, quàm in cæteris. Nam in Keplerino, v.c. circa Cassiopejæ constellationem legitur, *Infra scabellum trium præced. Septentr.* in hoc verò, *Prima supra Cathedram Cassiopejæ.* Circa constellationem Cygni; in illo, *Ad volam ala parvula*; in hoc, *Trium in superiore ala Cygni inferior*, atque ita de cæteris: sed res facillè conciliatur. Admonui quoque nomina duarum, quæ

in constellatione Cycni apud Kepplerum desunt, Stellarum, ex hoc suppleri Catalogo. Prior enim dicitur, *Prima in inferiore ala Cycni*; Posterior verò, *Qua in inferiore femore*. Adnotavi præterea, quas duodecim Stellas ex constellatione Ophiuchi Kepplerus ait suo desuisse, reperiri illas in hoc; cum & una præterea adsit, ea nempe, *Qua in sinistra tibia*; & duæ item aliæ, quæ in illo desunt, una, *Vltima, sive Quinta informium circa Geminos*; altera, quæ in Eridano, *Quarta sequens continguarum Cete*. Adnotari etiam heic potest, Stellam secundam in Coma Berenices, de qua Kepplerus dubitat, esse illam, quam ipsemet, & Progymnasmata ultimo loco habent. Nihil subijciam de Tabulis, deque explicatione, & usu illarum, Catalogo à Tycho subijunctis: quando, ut superius quoque innui, vix est in ipsis aliquid à Progymnasmatibus diversum; aut si quid ejusmodi est, ut quod ad illarum triginta sex Stellarum comparationem attinet, id suppleri ex Alphonsinis, Prutenicisque Tabulis potest. Ad Epistolam igitur, Præfationemve ut accedamus, en ut se res in autographo habeat.

S T E L L A R U M
OCTAVI ORBIS INERRANTIUM
ACCURRATA RESTITUTIO.

Ad Augustissimum Imperatorem RUDOLPHUM II.

*De Inerrantium Stellarum verificatione, Tycho-
Braheï Præfatio.*

INERRANTES Stellæ quòd uniformiter semper distantes, uniformi etiam cieantur motu, Fixæ quoque appellantur, Imperator Augustissime, RUDOLPHE II. Domine clementissime, quas supra omnium Planetarum circuitus exaltatas in Octava quadam (uti vocant) Sphæra simul omnes contineri, atque ibidem circa Polos Eclipticæ lentissimo motu convolvi receptum est. Hæ licet innumeræ sint, tamen à vetustissimis Astro-
nomis, qui in Ægypto, aut consimili plaga habitârunt, mille viginti
duæ